

μαρτυρήση ὅπόσον ὀρθῶς διέκρινε τὰ πράγματα τὸ ἀετῶδες αὐτοῦ βλέμμα. Ἄλλ' ἔτι αὐτοῦ ἀρχιερατεύοντος συνέβησαν τὰ προανακρούσματα τοῦ γεγονότος, τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν σταυροφοριῶν.

Ἐλάβομεν ἤδη ἀφορμὴν νὰ ἱστορήσωμεν ἐκ διαλειμμάτων ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῖς τῆς ἐγδεκάτης ἑκατονταετηρίδος εἶχον ἐπέλθει εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν στίφη τινὰ Νορμαννῶν, οἵτινες κατ' ἀρχάς ὑπηρετήσαν ὡς μισθοφόροι τοὺς αὐτόθι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πεμπομένους ἀρχοντας, μετ' ὀλίγον δὲ ἐγένοντο κύριοι τῆς ὠραίας ταύτης χώρας, ὠφεληθέντες ἅμα μὲν ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς ἐρίδων τῶν βυζαντιῶν καὶ τῶν γερμανῶν αυτοκρατόρων, ἅμα δὲ ἐκ τῶν ὀλεθρίων ἀνωμαλιῶν εἰς αἷς περιῆλθε κατὰ τὰ τελευταῖα πενήτηντα ἔτη τὸ ἀνατολικὸν κράτος. Οἱ Νορμαννοί, οἵτινες δὲν ἔδωκαν τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς οὐδεμίαν τῶν νεωτέρων ἐπικρατειῶν, ἐμελλον ἐν τούτοις νὰ διαπράξωσι κατὰ τὸ δεύτερον ἡμῖς τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος δύο τινὰ τὰ ὁποῖα παραδόξως ἐπενήργησαν εἰς τὴν ὄλην τύχην τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ. Αὐτοὶ ὑπὸ ἡγεμόνα Γουλιέλμον, τὸν ἐπικληθέντα Κατακτητὴν, ἐκυρίευσαν τότε τὴν Ἀγγλίαν, διατελέσαντες οἱ πρῶτοι δημιουργοὶ τῆς ἀχρι τοῦδε αὐτόθι ὑφισταμένης καταστάσεως τῶν πραγμάτων καὶ αὐτοὶ ὑπὸ ἡγεμόνα ἕτερον ἐγένοντο συγχρόνως σχεδὸν οἱ πρῶτοι αὐτουργοὶ τῆς πρὸ τοσοῦτου χρόνου προπαρασκευαζομένης μεταξύ Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς ρήξεως, ἥτις, ἂν ὄχι ἀμέσως, ἐμελλεν ὅμως, προϊόντος τοῦ χρόνου, νὰ ἐπαγάγη τὴν χεῖρωσιν τῆς Ἀνατολικῆς Βασιλείας καὶ Ἐκκλησίας. Τρόντι τῷ 1057 ἡ ἀρχὴ τῶν ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ Νορμαννῶν περιῆλθεν εἰς χεῖρας Ροβέρτου τοῦ ἐπικληθέντος Γυσκάρδου, ἥτοι παγούργου, ὅστις ἦτο τῇ ἀληθείᾳ ὁ πολυτροπώτατος καὶ τολμηρότατος τῶν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἀνδρῶν καὶ κατώρθωσε νὰ ἀσφαλίσῃ καὶ νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς προτέρας τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ κατακτήσεις. Ὁ Ροβέρτος θεωρῶν τοὺς δύο αυτοκράτορας τοὺς περὶ τῆς κάτω Ἰταλίας ἐρίζοντας ὡς ἕξ ἴσου πολεμίους αὐτοῦ ἐζήτησεν ἕτερον σύμμαχον, τὸν ἀρχιερέα τῆς Ρώμης, ὅστις ἐχθρικῶς ὡσαύτως διακείμενος πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς ἡγεμόνας ἐκείνους προθύμως ἐδέχθη τὴν συμμαχίαν τοῦ Ροβέρτου καὶ ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς δούκα οὐ μόνον τῆς Καλαβρίας καὶ τῆς Ἀπουλίας ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἔτι κατεχομένης Σικελίας. Ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς ἠθικῆς δυνάμεως ἐνισχυθεὶς ὁ Ροβέρτος ἐνθεν μὲν διὰ τοῦ ἀδελφοῦ Ρογέρου ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν διαιρεθέντων καὶ ξεασθησάντων μωαμεθανῶν τὴν Σικελίαν, ἐνθεν δὲ αὐτὸς κατέλυσεν ὀλοσχερῶς τὴν ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἀρχὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ γενόμενος οὕτω κύριος ἀπάσης τῆς χώρας μέχρι τῶν συνόρων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κράτους ἔρριψεν ἤδη βάσκανον ὀφθαλμὸν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπὶ τὰδε τοῦ Ἀδρίου κτήσεις τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Ροβέρτος παρεσκευάσε τὸ πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἐπιχείρημα μετὰ πανουργίας πληρέστατα δικαιολογούσης τὸ ἀποδοθὲν αὐτῷ ἐπωνύμιον. Ὅτε τῷ 1071 ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἀνατολῆς ὁ ἀσθενὴς Μιχαὴλ Ζ', ἡ ὑπὸ τῶν Νορμαννῶν κατάκτησις τῆς κάτω Ἰταλίας εἶχε συμπληρωθῆ. Οἱ δὲ περὶ αὐτὸν πολιτικοὶ ἄνδρες θριαμβεύοντες μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀλλὰ βλέποντες ὅπόσον ἔλειπῶς εἶχε τὸ κράτος καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἐπαρχίαις, ἀντὶ νὰ μελετήσωσι τὴν ἀνάκτησιν τῆς πόρρω κειμένης ἐκείνης χώρας, ἐνόμισαν φρονιμώτερον νὰ συνάψωσι φιλικὰς πρὸς τὸν Ροβέρτον σχέσεις καὶ πρὸς ἐμπέδωσιν αὐτῶν ἀπεφασίσθη νὰ συζευχθῆ ὁ τοῦ Μιχαὴλ υἱὸς Κωνσταντῖνος τὴν θυγατέρα τοῦ Ροβέρτου Ἑλένην. Ἡ Ἑλένη, καίτοι ἀνήλικος ἔτι, εἶχε σταλῆ ἀμέσως εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐλήν, ἵνα ἀνατραφῆ αὐτόθι, μέχρις οὐ ἔλθη εἰς ὦραν γάμου. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ Βοτανειάτης καιθαιρέσας τὸν Μιχαὴλ κατέκλεισεν αὐτὸν μετὰ πάσης αὐτοῦ τῆς